

5a. Gewenste omvang, samenstelling en benoeming van de raad van commissarissen

Aan: algemene vergadering

Van: raad van commissarissen

Betreft: gewenste omvang, samenstelling en benoeming van de raad van commissarissen

Bijlage: rooster van aftreden

Datum: 3 november 2017

1. Inleiding

De raad van commissarissen (de “raad”) vormt één van de drie vennootschapsorganen van HVC, naast het bestuur en de algemene vergadering. De raad vervult binnen een structuurvennootschap als HVC een belangrijke rol. Kort gesteld behelst de primaire functie van de raad het houden van toezicht op het beleid van het bestuur en de gang van zaken binnen de onderneming, alsmede het gevraagd en ongevraagd adviseren van het bestuur, teneinde bij te dragen aan de continuïteit van de onderneming. Daarnaast treedt de raad op als werkgever van de statutaire directie.

HVC kent reeds lange tijd een omvangrijke raad van commissarissen. Bij oprichting van HVC in 1991 bestond de raad nog slechts uit vijf leden (waarvan twee benoemd door VVI, twee door Zaanstad/AIJZ en één door PEN), maar door uitbreiding van het aantal aandeelhouders, die net als de oprichters, elk het recht tot het benoemen van een ‘eigen’ commissaris kregen, nam de omvang in de jaren negentig steeds meer toe.

Rond 2000 ontstond de wens van een ‘onafhankelijk’ voorzitterschap en de mogelijkheid ook externe deskundigheid aan de raad te kunnen toevoegen. Daarmee ontstond een ‘duale’ wijze van benoemen waardoor sindsdien een aantal leden van de raad (inmiddels vijf) rechtstreeks benoemd wordt door aandeelhouders, de overige (vier) leden worden benoemd via coöptatie. Van laatstbedoelde leden wordt op grond van de wet één benoemd door de raad op basis van het zogenaamd versterkt voordrachtsrecht van de ondernemingsraad.

Deze ‘duale’ wijze van benoeming van de raad is sindsdien niet gewijzigd. De achtergrond van de keuze voor deze structuur in 2000 is helder, maar kernvraag is of deze benoemingswijze, en de daarmee samenhangende omvang en samenstelling van de raad, de kwaliteit van het toezicht in 2017 nog steeds ondersteunt of dat een andere invulling hiervan beter aansluit op de gewenste corporate governance van HVC. Het beraad hierover heeft geleid tot het voorliggende voorstel.

2. Gewenste omvang en samenstelling van de raad

Omvang

Zoals toegelicht bedraagt het aantal leden van de raad op dit moment negen. Relatief weinig raden van commissarissen kennen zo’n grote omvang. De vraag is dan wat een meer passende omvang van de raad is. Te klein is onwenselijk. Een raad met drie leden stelt bijvoorbeeld hoge eisen aan de individuele deskundigheid van de commissarissen. Feit is dat hoe groter de raad, hoe eenvoudiger aan het gewenste profiel kan worden voldaan. Ook de omvang van het netwerk waarvan gebruik kan worden gemaakt neemt met een grotere raad evenredig toe.

Een omvangrijke raad kent echter belangrijke nadelen. Uit ervaringen elders blijkt dat de aard van de discussie minder diepgaand is dan in een kleinere raad, waar over het algemeen kennis minder is versnipperd en de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van de leden groter zijn. Met een kleinere raad wordt ook de efficiency en kwaliteit van vergaderen worden bevorderd. De raad gaat ervan uit dat een omvang van vijf leden in de situatie van HVC optimaal is. Dat is ook een gebruikelijk aantal voor bedrijven met een omvang en complexiteit als HVC.

Samenstelling

Bij de samenstelling van de raad dient rekening te worden gehouden met het volgende:

- Een belangrijk middel ter bevordering van een onafhankelijk optreden van de raad is diversiteit, bijvoorbeeld ten aanzien van leeftijd, geslacht, expertise, maatschappelijke achtergrond of nationaliteit, zo licht de Nederlandse corporate governance code toe. Op grond van de Wet bestuur en toezicht dient de raad in beginsel te zijn samengesteld uit tenminste 30% mannen en 30% vrouwen.
- De raad dient ook te kunnen functioneren als team. Dat stelt eisen aan de cultuur, de rolopvatting en het zelf reflecterend vermogen van de raad en het vermogen tot samenwerken van de individuele leden. De profielschets gaat hier nader op in.
- Om een serieuze counterpart voor het bestuur te kunnen vormen, moeten raden van commissarissen qua kennis en ervaring goed bezet zijn. Niet iedereen is voor de functie van commissaris gekwalificeerd. Iedere commissaris dient te beschikken over de vereiste kennis en ervaring om de bedrijfsvoering, de financiële en ondernemingsresultaten in algemene zin te kunnen beoordelen en over een aantal individuele eigenschappen die hem of haar in staat stelt zijn rol als toezichthouder en teamlid adequaat te vervullen. De commissarissen hebben bovendien als verplichting om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen en actualiteiten.

Gelet op de missie en taakvelden van het bedrijf en de context waarin het opereert, is essentieel dat de raad aan het perspectief van de aandeelhouders voldoende betekenis geeft. Aantoonbare affiniteit met publieke organisaties of bedrijven is daarom voor alle leden een vereiste. Voor alle commissarissen geldt derhalve de eis dat hij of zij management- of bestuurservaring op senior niveau heeft, alsmede affiniteit met de publieke sector c.q. overheidsbedrijven.

Voorts dient de raad als collectief te kunnen beschikken over deskundigheid op de volgende gebieden, die elk bij minimaal een van de leden aanwezig dient te zijn:

- a. finance en control;
- b. actuele kennis van de sectorafval;
- c. actuele kennis van de sectorenergie;
- d. actuele kennis van en ervaring met het openbaar bestuur (decentrale overheden);
- e. technische kennis ten aanzien van de exploitatie van kapitaalintensieve productie-installaties;

Het is overigens niet de bedoeling dat deskundigheid van een individu op een bepaald terrein ertoe leidt dat deze persoon daar 'eigenaar' van wordt. In de praktijk wordt de raad ook geconfronteerd met aspecten van vraagstukken die niet direct kunnen worden gelinkt aan deze gebieden. Te denken valt bijvoorbeeld aan HRM, juridische zaken, veiligheidskunde en logistiek. De kennis en ervaring van de raad als geheel dient te borgen dat ook ten aanzien van deze aspecten voldoende beoordelingsvermogen aanwezig is.

3. Wijze van voordragen en benoemen

Een uitgangspunt van corporate governance is dat de raad van commissarissen zodanig is samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, het bestuur en welk deelbelang dan ook onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. Dit reeds lang bestaande streven naar een meer onafhankelijk toezicht, zonder binding van toezichthouders met achterbannen doet recht aan de verschillen in verantwoordelijkheden van de vennootschapsorganen.

De duale wijze van benoemen van de raad bij HVC veronderstelt daarentegen dat de belangen van de verschillende partijen die benoemen kunnen verschillen. Feit is dat het in de praktijk lastig blijkt om voldoende af te stemmen over de benoeming van nieuwe leden. Het gebrek daaraan leidt ertoe dat het competentieprofiel van de raad, zijn diversiteit en evenwichtige samenstelling alsmede de samenwerkingsmogelijkheden binnen de raad als team onvoldoende worden geborgd. Aandeelhouders hebben bovendien minder zeggenschap dan in situaties waarin de wettelijke regel wordt gevolgd dat in beginsel alle leden door de algemene vergadering worden benoemd.

Met het oog hierop stellen wij voor de statuten van HVC zodanig te wijzigen dat de algemene vergadering de bevoegdheid verkrijgt alle leden van de raad te benoemen. Ter invulling van de

profielschets en de gewenste diversiteit van de raad is het gewenst dat benoemingen plaatsvinden op voordracht van de raad. Om de hiervoor genoemde wettelijke reden zal één van de leden worden voorgedragen en benoemd op basis van het versterkte aanbevelingsrecht van de ondernemingsraad.

Om de algemene vergadering ook bij de uiteindelijke selectie van kandidaten te betrekken, zal de selectie plaatsvinden en zullen de voordrachten tot benoeming worden opgesteld in samenspraak met een daartoe in te stellen selectiecommissie uit de algemene vergadering. Zo'n commissie kan een omvang hebben van tenminste drie leden, die in geval van drie zal zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van twee grotere en een kleinere aandeelhouder(s). In het kader van het proces van de selectie en voordracht van kandidaten kunnen aandeelhouders vanzelfsprekend ook kandidaten aan de raad van commissarissen aanbevelen.

Een voorstel tot wijziging van de statuten is bijgevoegd.

4. Transitieproces

De overgang van negen naar vijf of zes leden vraagt een zorgvuldig proces. Als bijlage bij dit voorstel gaat het actuele rooster van aftreden. De leden Dekker (einde termijn 5 december 2017) en Schreve (einde termijn 3 juli 2018) hebben aangegeven dat zij niet opteren voor een volgende benoemingstermijn. Om te komen tot het gewenste aantal van vijf of zes leden per 1 juni 2018 opteert de raad voor het volgende proces.

Alle leden van de raad hebben zich bereid verklaard om wanneer de algemene vergadering instemt met dit voorstel in beginsel per 1 juni 2018 hun plaats beschikbaar te stellen. Na deze instemming inventariseren de voorzitters van de raad en van de benoemingscommissie (Houben, respectievelijk Schreve) welke leden bereid zijn hun functie van commissaris te continueren binnen de raad in toekomstige samenstelling. Met externe advisering stellen zij vast welke huidige leden in aanmerking komen voor deelname aan de raad in nieuwe samenstelling, zoveel mogelijk rekening houdend met de profielschets, het streven naar een zo evenwichtig en divers mogelijke samenstelling van de raad als team, alsmede de resterende benoemingstermijnen van de leden. Het transitieproces zal tijdens de aandeelhoudersvergadering van mei 2018 nader worden toegelicht en besproken.

5. Voorstel

Gelet op het vorenstaande stelt de raad van commissarissen voor:

1. in te stemmen met het hiervoor toegelichte voorstel inzake de gewenste omvang, samenstelling en benoeming van de raad van commissarissen
2. de statuten te wijzigen overeenkomstig het bijgevoegde voorstel.

De Algemene Vergadering, bijeen te Alkmaar op 14 december 2017,

Gelezen het voorstel van de raad van commissarissen d.d. 3 november 2017

B e s l u i t :

1. in te stemmen met het het voorstel inzake de gewenste omvang, samenstelling en benoeming van de raad van commissarissen;
2. de statuten te wijzigen overeenkomstig het bijgevoegde voorstel.

Aldus besloten,

Voorzitter,

Secretaris,